
175 anys d'història

Guàrdia Urbana de Barcelona

Guàrdia Urbana
Barcelona

175
Aniversari

Ajuntament de
Barcelona

Índex

Antecedents	5
Segle XIX	6
1900 - 1950	10
1950 - 1975	16
1975 - 2000	20
2000 - 2002	26
2003 - 2006	28
2007 - 2010	30
2011 - 2013	36
2014 - 2017	38

Antecedents

Durant més de cent setanta-cinc anys la Guàrdia Urbana de Barcelona ha evolucionat amb la ciutat.

Barcelona sempre ha presentat característiques molt diferents a les de la resta de ciutats de Catalunya. La condició de capitalitat, el creixement demogràfic i el port n'eren les més destacades. Tot i així, i com en moltes ciutats catalanes, durant molts anys **no hi havia cap més altre cos policial que l'exèrcit.**

No és fins al **segle XVI** que apareixen a Barcelona els antecedents moderns de la policia urbana i de seguretat.

L'any 1573 Barcelona tenia de **funcionaris especialitzats** que vigilaven per que es complissin de les normes de la policia urbana: els Obrers, el Mostassa (persona encarregada oficialment del control dels pesos i mesures i de la bona qualitat dels aliments) i l'Administrador. L'experiència de Barcelona es va estendre a d'altres poblacions importants catalanes.

Pel que fa a la policia de seguretat, l'any 1579 el Consell de la ciutat de Barcelona aprovava una proposta de l'Audiència de **dividir la ciutat en districtes**, i aquests en **barris**, per assegurar la tranquil·litat dels ciutadans.

Amb el temps, la configuració predominantment rural de Catalunya al segle XVIII va fer de les **Esquadres de Catalunya** la força de policia adequada a les necessitats d'ordre públic d'aquell segle.

Segle XIX

En la primera etapa de la dominació francesa (1812-1814) es va crear una **Junta de policia de Barcelona** de qui va ser responsable Ramon Casanovas. Aquesta junta reproduïa el sistema policial del model francès i tenia com a objectiu principal evitar aldarulls contra els invasors.

Napoleó va dividir Catalunya en quatre departaments, va establir el **Règim Civil Francès** i l'administració comuna, al mateix temps que va reorganitzar la policia del Principat d'acord amb el seu model.

L'any 1840 la ciutat de Barcelona va sentir la necessitat de disposar d'un **cos organitzat de vigilància que vetllés pel compliment de les ordenances**. El veïnat no tenia cura de la higiene i això provocava greus problemes en una urbs tan poblada i encotillada dins de les muralles.

La Constitució de 1812, però, no recollia l'organització de cap cos en l'àmbit local. El panorama policial mostrava cossos comarcals o regionals que eren la prolongació de l'exèrcit.

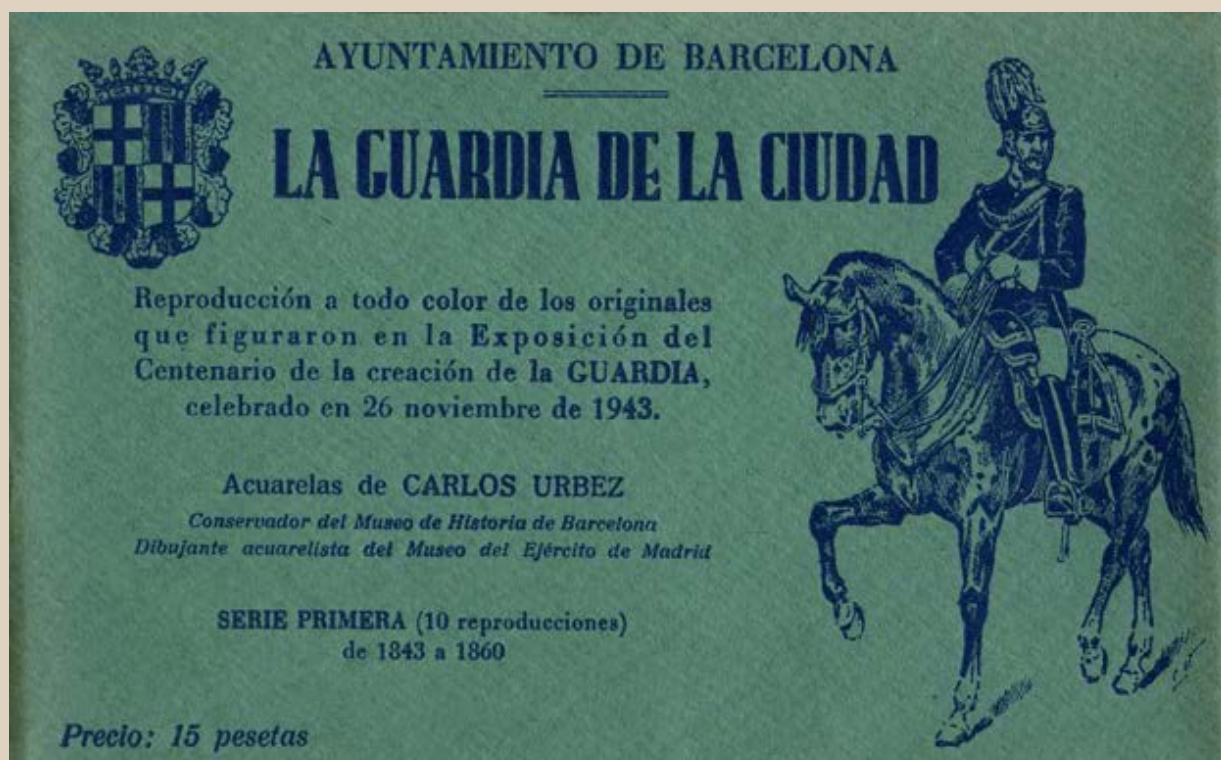
És en aquests moments que l'Ajuntament, per acord de 8 d'abril de 1840, va nomenar el capi-

tà retirat de l'exèrcit, Sr. Mateo Brun, comandant d'una guàrdia municipal, **una força policial que aglutinés tots els cossos dispersos** (d'aquest acord no se'n sap res fins uns anys després).

Així, el 21 de juliol de 1841 el regidor Sr. Manuel Torrents va proposar a l'Ajuntament l'organització d'una força disponible a tota hora que agrupés els diferents cossos disseminats que depenien de la Casa Municipal. Aquesta força aplegaria els serenos, els guardapasseigs, els fanalers, els treballadors de brigada, els macers i els guardians dels dipòsits d'oli per als fanals. Per fer la seva feina peculiar, aquests homes anaven uniformats i alguns armats.

De les dades recollides es dedueix que fins el 1843 aquesta guàrdia no va passar d'un llarg període d'organització i, per tant el Sr. Mateo Brun no va exercir la seva funció.

La Guàrdia Municipal es va crear el 26 de novembre de 1843 sota el mandat de l'alcalde Sr. Josep Bertran Ros i amb el nomenament del Sr. José Planellas Simón com a comandant.

La Guàrdia Municipal depenia directament de l'alcalde i en el seu reglament s'indicava que una de les seves missions era la **defensa de la tranquil·litat del veïnat**. Deia així: "Si mientras vigilaren las calles o plazas se perturbase el orden o se suscitasen peticiones o escándalos, protegerán a los vecinos pacíficos".

En pocs anys, aquella primera Guàrdia Municipal va rebre diverses denominacions, segons les modes i les maneres de fer política. Se la va anomenar 'Guardias Cívicos', 'Salvaguardias Urbanos' i 'Guardias Municipales'.

Aquests "municipals" no es van prendre seriosament. Com que la majoria dels membres del cos eren foranis, els satírics els van posar el sobrenom de Sánchez i ho pronunciaven Xanxes i el seu ros (què vol dir ROS? No serà el gos) i el seu sabre van ser utilitzats pels caricaturistes. Aquestes persones van passar a formar part de les comèdies catalanes de l'època. En els sainets eren l'autoritat que imposava l'ordre.

En un principi, "els municipals" van servir armats amb sabre i pistola, amb fusell i fins i tot amb baioneta, però **aran dels esdeveniments de la Setmana Tràgica de 1909 van ser desarmats**.

L'any **1856 es va crear la secció muntada**, que es va ubicar als baixos de l'edifici de l'Ajuntament a la plaça de Sant Jaume. Va tenir un primer contingent de 10 places. Els seus objectius eren la vigilància de les portes de la ciutat (en aquells anys encara envoltada per la muralla); l'ajut en la recaptació de consums, la dissolució dels grups de gent perillosa que rondava a les nits i la prevenció de les baralles a cops de pedra que eren una afició de la mainada d'aquella època.

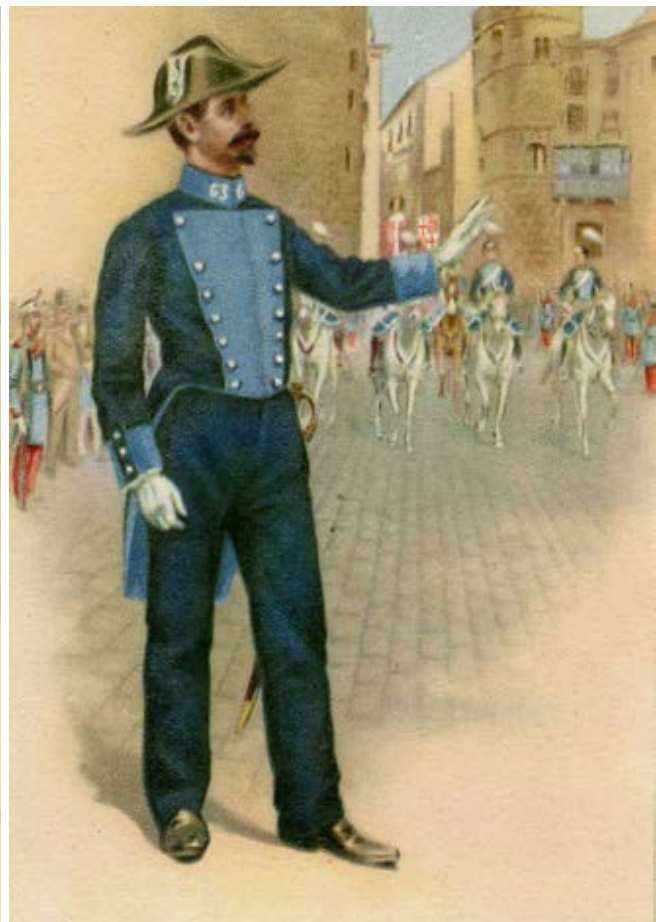
La primera sortida d'aquesta força al carrer va ser el 19 de novembre de 1859 amb motiu de la festa onomàstica d'Isabel II. Això va causar molta sensació entre els barcelonins a causa de l'uniforme que duien i, ben aviat, "els municipals" van guanyar-se la simpatia i l'afecte dels ciutadans.

Els "guàrdies de plomall", com se'ls coneixia popularment, a més de les celebrades intervencions en el Carrousel, on mostraven les seves habilitats de doma, tenien unes missions específiques com la vigilància perifèrica de la ciutat (especialment de les zones de muntanya com les Planes, les zones del Laberint, Horta, Torre Baró i Arrabassada), actuaven en les grans concentracions de persones, en la vigilància de jardins, evitaven les construccions clandestines o intervenien en la neteja de caus de malfactors.

Serie primera. - N.º 9. **BARCELONA**
1859. — Tres guardias en la antigua plaza de San Sebastián (hoy edificio de Correos). Visten el uniforme de gala (verano e invierno) y el de servicio en invierno.

Serie segunda. - N.º 17. **BARCELONA**
1897. — Guardia de gran gala en la Plaza Nueva. En el fondo, desfilan una procesión procedente de la calle del Obispo.

Serie segunda. - N.º 13. BARCELONA
1864. — Pareja de guardias de la Sección Montada, frente a las Atarazanas, para impedir las podreas en aquellos alrededores. Llevan el uniforme de diario de invierno.

Serie segunda. - N.º 20. BARCELONA
1871. — Guardias con el nuevo uniforme de aquel año. A la izquierda, el palacio Sentmenat, de la Riera de San Juan.

1900 - 1950

L'any 1906, el cos de la Guàrdia Municipal estava totalment **desorganitzat i en plena decadència**. Dels 850 components de la plantilla, eren molt pocs els que feien servei a la via pública.

Les disposicions legals antiquades, però vigents, impedièn als ajuntaments jubilar les forces armades (la Guàrdia Municipal tenia caràcter militar) i l'alcalde no volia decretar el cessament dels components que no estaven en condicions de prestar

servei per raons d'humanitat. Aquest fet impedia la renovació de la Guàrdia i era la causa principal de la seva desorganització i el primer motiu de la seva decadència.

Finalment, dels 850 municipals se'n van desarmar 200, fet que els posava en condicions de dret passiu. A més, deixaven de dependre de l'alcalde i passaven a ser funcionaris municipals amb tots els drets que l'Ajuntament els hi tenia reservats. Amb aquesta mesura es va aconseguir **la renovació del personal de la Guàrdia Municipal**.

Aquesta transformació no va agradar a l'autoritat governativa. El **desarmament dels guàrdies** privava al governador civil, d'acord amb l'alcalde, de fer servir un contingent armat en moments crítics d'alteració de l'ordre públic.

Per una altra banda, amb l'enderroc de la muralla i el creixement constant de la ciutat es va produir un **augment significatiu de la circulació de vehicles**. L'alcalde Domingo J Sanllehy va detectar el **problema del trànsit l'any 1907** i per tractar de solucionar-lo va crear el cos de la Guàrdia Urbana.

11

En la sessió de 19 de febrer de 1907, va ser aprovat el Dictamen de la Comissió de Governació que proposava la **creació de la Guàrdia Urbana amb dependència directa de l'Ajuntament en la direcció de la seva gestió**. Així, la Guàrdia Municipal va continuar depenent directament de l'Alcaldia.

La Guàrdia Urbana va començar a prestar servei amb una dotació de 25 guàrdies el dia 8 de desembre de 1907 i la seva aparició va ser rebuda amb forts aplaudiments. El primer contingent organitzat del cos de la Guàrdia Urbana es va constituir amb **196 guàrdies, un cap, dos oficials i dos auxiliars**.

A més, la missió d'aquest cos **superava la simple regulació del trànsit i s'ampliava amb actuacions de policia cívica**. El reglament de creació deia que: "Deberá conservar cuidadosamente el estado de los servicios públicos en su zona, dando cuenta inmediatamente de cualquier deficiencia o particularidad que observara en el pavimento, faroles, arbolado, aceras, es decir, cuantos servicios hacen referencia a la vía pública". **Més que per vigilar-lo, la Guàrdia Urbana havia de servir el ciutadà.**

L'any 1909 va ser creada l'**'Agrupación Benéfico-Humanitaria'** de la Guardia Urbana amb l'objectiu d'assegurar els drets passius a persones grans i malats. Aquest organisme els hi facilitaria recursos indispensables permetent així la reorganització i el sanejament de la Guàrdia Municipal.

L'any següent la secció muntada de la Guàrdia Urbana va celebrar la primera representació del Carrousel amb motiu de la visita a Barcelona del rei Alfons XIII.

Amb el temps, l'existència de dos cossos municipals es va demostrar poc efectiva. Per això, sota el mandat de l'alcalde Antonio Martínez Domingo i per acord de l'Ajuntament van ser **unificades les Guàrdies Municipal i Urbana l'1 d'abril de 1921**.

Uns anys més tard, el 16 de desembre de 1928, el governador civil de Barcelona Joaquín Milans del Bosch va signar un projecte de reglament mitjançant el qual es creava la **Secció de Vigilants i Guàrdies de l'Ex-**

posició Internacional de Barcelona i del Parc de Montjuïc. El cos unificat de la Guàrdia Urbana va passar al 1929 la primera prova important.

En aquesta secció, **les dones van prestar-hi servei** com agents de l'autoritat en tasques de vigilància, seguretat i relacions públiques a l'interior del recinte de la Fira i en col·laboració amb d'altres estaments com la Guàrdia Civil i els Mossos d'Esquadra. La secció es va dissoldre en acabar l'Exposició.

L'any 1938, les regidories de Serveis Públics i de Vigilància Municipal de l'Ajuntament de Barcelona van publicar el primer '**Reglamento Gráfico de Circulación**', amb les disposicions vigents resumides, que reflectien la política de seguretat envers el ciutadà. La Guàrdia Urbana va ser l'encarregada de controlar-ne el compliment.

El 26 de setembre de 1941 el ple de l'Ajuntament de Barcelona va aprovar el Reglament de la Guàrdia Urbana. En l'article primer s'establí que "el Cuerpo de Agentes de la autoridad Municipal de Barcelona se denominará GUARDIA URBANA".

Al llarg d'aquest any, la Guàrdia Urbana va tenir una profunda reorganització i distribució de seccions, entre les quals hi havia la del **guàrdia de barri**, una imitació de la figura del bobby londinenc.

1950 - 1975

En aquest període, la Guàrdia Urbana va desenvolupar la seva estructura i va potenciar-la en un entorn on l'automòbil cada cop tenia més importància. En aquest sentit, la gestió i el control de la circulació augmenten de manera progressiva i sistemàtica. A més, la funció d'ajuda i assistència adquireix una nova dimensió a partir de la **intervenció en els accidents de circulació i en l'atenció a les víctimes** (tot això sense oblidar les funcions de policia administrativa i la col·laboració en matèria de seguretat ciutadana).

L'any 1951, el Servei de Transports i Circulació, pioner en moltes de les actuacions en matèria viària d'aquest període, va establir el **primer carrer de pas exclusiu per a vianants**: el carrer de la Boqueria.

Amb la gran expansió de la ciutat de Barcelona i la complexitat que cada dia que passava adquiria la funció del guàrdia urbà, l'any 1953 es va crear l'**Escola de la Guàrdia Urbana**. L'objectiu era que els futurs guàrdies estiguessin més preparats i avesats a qualsevol possible canvi social així com a l'augment constant de la circulació de la ciutat.

L'any 1954, es va crear la **Banda Musical de la Guàrdia Urbana**. La banda de trompetes es va estrenar amb motiu de la celebració del dia de Corpus d'aquell any.

El **servei de patrulles municipals** de Barcelona va ser el pioner en aquest tipus de serveis a Espanya. Va ser creat el 1957 i el primer cotxe va sortir al carrer el dia 13 d'octubre de 1958. El primer vehicle va ser un JEEP de classe "S-1". La seva missió era patrullar els carrers, auxiliar en els accidents que es produïen a la ciutat i recuperar els vehicles robats, entre d'altres.

L'any 1958, es va establir la **primera zona verda** de la ciutat a la Via Laietana, actual carrer de Pau Clarís.

La **primera ordenació electrònica coordinada de la instal·lació dels semàfors** d'un carrer es va fer al carrer d'Urgell, l'any 1959.

L'any 1964, es va implantar la primera **"zona blava"** en combinació amb l'illa de vianants a la zona compresa entre: Rambla/Fontanella/Via Laietana/Jaume I/Ferran.

L'ordenació de la circulació va rebre un nou impuls amb l'estrena de la **primera sala de control centralitzat de trànsit** amb panell lluminós l'any 1968.

1975 - 2000

Aquest període està vinculat al procés de canvi polític i al desenvolupament de l'Estat de Dret. Es prioritza el servei públic pensat des de la perspectiva del ciutadà, amb la pèrdua de la rigidesa i el formalisme dels procediments anteriors. S'estableixen les **bases de la descentralització de la Guàrdia Urbana** i s'accelera el procés de modernització dels serveis.

Els objectius principals de la Guàrdia Urbana tenen a veure amb la seguretat ciutadana, la qualitat ambiental i les condicions d'habitabilitat de la via pública a més de l'atenció a la circulació.

La primera prova d'alcoholèmia es va fer el 25 de novembre de 1975.

En aquesta època pren força l'organització sindical de la Guàrdia Urbana en el marc de les lluites reivindicatives dels funcionaris municipals. Fins a la darrera dècada hi havia un col·legi

de funcionaris municipals; i és a partir de l'any 1978, amb la nova Constitució, quan realment comencen a sorgir els **sindicats del cos de la Guàrdia Urbana**.

Al setembre de 1978, després de rebre el nom de Policia Municipal, el cos **recupera el nom de Guàrdia Urbana**.

L'1 d'octubre de 1979 va graduar-se la **primera promoció que incloïa dones** a la Guàrdia Urbana de Barcelona. La primera promoció va ser de 20 dones i 124 homes. Aquestes dones van ser agrupades en una sola unitat i van tenir assignades unes funcions molt específiques.

Un any després, amb la **descentralització del personal femení** i l'ampliació del mateix amb una nova promoció, la situació canvia i s'incorporen gradualment noves funcions.

Amb motiu del 30è aniversari de l'Escola de la Guàrdia Urbana s'inicien les **ponències sobre Seguretat Ciutadana** a l'abril de 1983. Aquestes ponències tracten d'aportar solucions a temes com la inseguretat i la delinqüència.

El mes d'abril de 1984 s'estableix un **servei d'informació al ciutadà a través d'emissores de ràdio de Barcelona**. Nou de les principals emissores de la ciutat connecten amb el 092 i comuniquen l'estat de la circulació i ofereixen solucions a les possibles dificultats viàries.

L'any 1987, el **microordinador** s'introdueix en l'estructura organitzativa i permet una millor agilitat de la gestió i de la planificació dels serveis. A més, la dotació d'un **equip de ràdio de butxaca** per cada agent de servei a la via pública va permetre el desenvolupament d'una xarxa de patrulles, d'assistència i d'informació d'àmplia cobertura.

Aquest mateix any, al 1987, es va incorporar la **dona entre els oficials** de la Guàrdia Urbana.

Per optimitzar l'organització, a partir de l'any 1988 s'incorpora **personal civil per fer tasques no policials**, cosa que permet alliberar 60 agents perquè puguin a terme tasques operatives.

L'any 1989, es produeixen canvis qualitius en l'estructura organitzativa que permeten la culminació de la primera etapa d'inauguració, renovació i **adequació de les seus dels districtes**. L'atenció al ciutadà es fa més pròxima i milloren les condicions de treball del personal de la Guàrdia Urbana.

A partir de l'any 1991, s'elabora un pla informàtic que fa una recollida i explotació de tota l'activitat laboral generada a les diferents dependències. Els fulls d'activitat diària faciliten i optimitzen el procés de gestió administrativa i tècnica.

Durant el **Jocs Olímpics de 1992** de Barcelona, la Guàrdia Urbana es va caracteritzar per la seva solidesa en l'organització. Va participar en la presa de decisions, va satisfer l'exigència contínua de serveis i va col·laborar en funcions de suport.

El 26 de novembre de 1993 es va commemorar el **150 aniversari** de la creació de la Guàrdia Urbana a Barcelona. Entre els actes duts a terme, cal destacar l'exposició de 150 anys de la vida de la Guàrdia Urbana i el canvi de nom de l'Avinguda de la Tècnica pel de **carrer de la Guàrdia Urbana** com a reconeixement de la ciutat a la tasca

desenvolupada per aquest cos en aquest llarg període.

L'any 1995, s'inicia una nova etapa del model de seguretat ciutadana amb el projecte de **Policia Comunitària**. La relació entre els ciutadans i la Guàrdia Urbana es fonamenta en el principi de proximitat i mútua coresponsabilitat. D'aquesta manera, es posa un èmfasi especial en l'orientació per a la prevenció i en la resolució dels problemes. D'altra banda, es potencia el grau de participació i d'implicació dels agents en la gestió dels serveis, cosa que havia estat una demanda històrica.

L'any 1996, s'inicia una etapa de modernització de la gestió i de millora dels serveis. Destaca la total renovació que s'introdueix a la Central de Comandament amb l'aplicació del **projecte MYCELIUM**, amb el que s'integren les antigues unitats del 092, del Servei d'Informació i la Matriu de Commutació.

L'any 1997, la ciutat de Barcelona obté a Calgary (Canadà) la nominació de ciutat amfitriona dels Jocs de Policia i Bombers de l'any 2003.

L'any 1998 s'estrena la nova imatge corporativa amb la que **canvia el disseny de la placa**, que s'adapta al nou escut municipal i que s'aplica als elements dels uniformes, vehicles i dependències.

L'any següent s'introdueixen els canvis a la placa de pit, símbol de modernitat. També s'actualitzen les insígnies i **s'adapten al disseny de les dels Mossos d'Esquadra** com una manera d'avançar en el procés d'homogeneïtzació i de coordinació de les policies de Catalunya.

2000 - 2002

La Guàrdia Urbana rep aquest període amb cautela en previsió de les possibles incidències a nivell informàtic que es podrien produir amb l'entrada del nou mil·lenni la nit de cap d'any 1999 - 2000.

Juan Miguel Gervilla Valladolid és el primer agent de la Guàrdia Urbana de Barcelona que és víctima d'un acte terrorista. El 20 de desembre del 2000 és assassinat quan feia el servei ordinari de regulació i de suport a la circulació a l'avinguda de la Diagonal cantonada amb el carrer de Numància, al districte de les Corts. Els ocupants d'un cotxe bomba que es va avariar en aquesta cruïlla van abatre l'agent Gervilla quan s'hi va apropar per ajudar-los.

Al 2001 la Guàrdia Urbana participa als Jocs Mundials de Polícies i Bombers celebrats a Indianapolis. Els participants barcelonins van aconseguir bons resultats en diverses disciplines.

Al desembre de 2001 neix la **revista Gub**. A més de ser una eina informativa, aquesta nova eina de comunicació pretén ser un instrument de formació, de participació i d'identificació amb el cos per als seus components.

Al març de 2002, es va fer a Barcelona la Cimera de caps d'estat i de govern europeus. Es van assolir els objectius de seguretat i de mobilitat amb molt pocs incidents.

El 10 d'octubre de 2002, es va inaugurar la **remodelació de l'Oficina d'Informació i Tràmits**, dependències annexes, el **Museu de la Guàrdia Urbana** de Barcelona i, en general, tota la primera planta de la Prefectura. L'acte va ser presidit per l'Excel·lentíssim Alcalde de la ciutat, Sr. Joan Clos.

2003 - 2006

Al llarg del 2003 es consolida el sistema de gestió de flotes basat en **tecnologia GPS**.

La Guàrdia Urbana participa als X Jocs de Polícies i Bombers l'estiu del 2003. A la cerimònia d'inauguració la Unitat Muntada ofereix un magnífic carrusel.

El superintendent Alfonso Vidal Verge arriba a la jubilació al mes d'agost de 2004 donant pas a la Prefectura del Cos a l'Intendent Major F. Xavier Vilaró i Camps.

Aquell estiu la Guàrdia Urbana col·labora en la celebració dels actes del **Fòrum Universal de les Cultures**, treballant conjuntament per primera vegada amb els Mossos d'Esquadra i el Cos Nacional de Policia.

A l'octubre del 2004, es commemora el **25è aniversari de les primeres agents femenines** a la Guàrdia Urbana.

Al llarg de l'any 2005 la Guàrdia Urbana desenvolupa una marcada activitat policial originada per diversos fets que van succeir a la ciutat: **l'accident al barri del Carmel**, les Festes Majors de Gràcia i Sants, la posada en funcionament del **Centre d'Atenció en matèria de Drogodependència a la Vall d'Hebron...** la Guàrdia Urbana deixa una immillorable imatge per la seva eficàcia en les actuacions realitzades.

Al novembre de 2005 i coincidint amb el desplegament del Mossos d'Esquadra a la ciutat de Barcelona, que va suposar l'evolució cap a un nou sistema policial de policia de proximitat, es crea la **Sala Conjunta de Comandament de Guàrdia Urbana, Bombers i Mossos d'Esquadra**.

El 2006 queda marcat per la posada en marxa de la **nova Ordenança de Civisme** que juntament amb l'**evolució positiva del desplegament del Mossos d'Esquadra**, porta a la Guàrdia Urbana a incrementar la seva actuació cap aquelles funcions del dia a dia que tenen més demanda per part dels ciutadans.

L'any 2006 es produeix, a més, un important procés de modernització del cos amb l'arribada de les **PDA** o del **sistema de comunicació TETRA**, que permet la comunicació directa entre la Guàrdia Urbana i els Mossos d'Esquadra.

El primer aniversari que es commemora aquest any són els **50 anys del Servei d'Educació Viària**. A l'estiu s'organitza un acte a l'espai del Fòrum on participen més de 7.000 nens i nenes de diferents centres escolars de la ciutat, amb el reconeixement del bon treball que desenvolupen al llarg de l'any els monitors escolars d'Educació Viària.

La segona commemoració va ser la del **150è Aniversari de la Unitat Muntada** amb una cavalcada per les Rambles i una magnífica actuació dels genets i cavalls al Palau Sant Jordi. En aquests actes, els ciutadans de Barcelona van demostrar l'estimació que tenen per aquesta Unitat.

2007 - 2010

A principis de l'any 2007 es presenta la uniformitat operativa que lluiran els agents de la Guàrdia Urbana a partir del mes de maig. La **renovada uniformitat** dóna un gir a la imatge del cos després de 25 anys amb un vestuari de patrulla que persegueix la funcionalitat i presenta un disseny molt més visible, còmode i operatiu. L'escut de la Guàrdia Urbana també es modifica: amb el nou disseny, la placa policial passa del color platejat al daurat i incorpora l'escut oficial de la corporació en color, un canvi que es fa extensiu al polo, l'anorac i la gorra de la nova uniformitat i que s'anirà implantant progressivament als anys 2007-2008.

El 12 de març es va celebrar la **1a Jornada de Tecnologia i GUB**, dirigida a incrementar l'autoritat i l'eficàcia de les Polícies Locals mitjançant les noves tecnologies. Representants de cossos policials d'arreu del país van assistir a les conferències i van conèixer les aplicacions i possibilitats de les PDA, com per exemple pagar directament les multes a través de la PDA.

Al mes de juny entra en vigor el **nou organigrama de GUB**. La nova estructura organitzativa desdobra la gestió operativa de la Divisió Territorial en dues zones, comandades cadascuna d'elles per un intendent major. El nou model adapta també el servei nocturn i ve acompanyat de canvis substancials en l'organigrama de comandaments.

Un desplegament massiu d'agents en 200 cruïlles i nusos viaris de la ciutat va permetre pal·liar els efectes del talls de llum que va afectar Barcelona del 23 al 25 de juliol. La caiguda d'un cable d'alta tensió a la subestació elèctrica de Collblanc havia deixat a les fosques 300.000 famílies i fora de servei el 70% dels semàfors.

La Guàrdia Urbana és guardonada amb el premi estatal a la **millor Política Estratègica de Comunicació Interna** pel projecte de comunicació interna que l'organització porta desenvolupant des de finals del 2005. Aquest reconeixement, que promou la revista Capital Humano, està reservat a les empreses i organismes capdavanters en les pràctiques de gestió de recursos humans.

La posada en marxa del Pla de Comunicació Interna a Guàrdia Urbana va venir marcada per dos fets rellevants: el **desplegament de Mossos d'Esquadra i l'entrada en funcionament de l'Ordenança de Civisme**. En aquest context, el pla es va crear com un element de participació implicant-hi a tota la plantilla, i com un sistema de comunicació per difondre el nou sistema de seguretat, posant èmfasi en els nous procediments de treball que s'anaven incorporant.

La **nova estratègia de proximitat de la Guàrdia Urbana** representa un pas més en la consolidació d'un model organitzatiu basat en la prevenció, el compromís de servei i la innovació. Aquest canvi és fruit de l'adaptació als canvis de la ciutat i a les noves necessitats ciutadanes que han anat apareixent. Així, el funcionament de la Guàrdia Urbana s'orienta a atendre les noves problemàtiques socials i a oferir plenament un **servei de proximitat**.

Al novembre del 2007 entren en funcionament a les **Unitats Territorials de Ciutat Vella, Sants-Montjuïc i Sant Martí** en el marc del Pla de Proximitat de la Guàrdia Urbana; un nou projecte que acostava encara més el servei als ciutadans i que neix amb la intenció de fer-se extensiu a la resta del cos durant els tres propers anys.

Aquest nou projecte es fonamenta per una banda en una major presència als barris amb la **patrulla preventiva**, i per una altra en un enfortiment de les **relacions de la Guàrdia Urbana amb la comunitat** i el teixit associatiu de la ciutat. D'aquesta manera, s'incrementa el grau de detecció dels fenòmens emergents millorant la capacitat de resposta davant d'aquestes noves realitats.

Per una altra banda, al 2007 també es completa la **Certificació ISO 9001:2000**, amb la renovació del certificat a totes les unitats i la seva extensió a la Divisió Territorial.

A més, la Guàrdia Urbana **renova la seva pàgina web**. L'adreça www.bcn.cat/guardiaurbana recull l'actualitat interna del cos, permet consultar tota la informació referent a l'activitat policial i ofereix als ciutadans la possibilitat de realitzar tràmits "en línia".

La consecutiva incorporació de nous escúters i cotxes patrulla permet completar la **renovació del 100% del parc mòbil**. El procés, endegat el 2005, culmina a finals del 2007 amb l'arribada de 12 moderns furgons antiavalots.

Al febrer del 2008 la **Unitat Territorial del districte de Gràcia** estrena nova seu en un edifici dissenyat específicament per acollir les dependències policials. Es tracta de sis plantes i més de 3.000 metres quadrats d'instal·lacions que prioritzen l'accessibilitat de persones i vehicles, la seguretat interna i la comoditat dels agents. És també la **primera seu ecològica del cos**, ja que s'instal·len panells solars a la coberta superior de l'edifici per tal de subministrar part de l'emergència que requereixen les dependències.

Al llarg d'aquest any, la Unitat d'Accidents incorporarà **drogo-test electrònics**, un nou sistema que permet analitzar la saliva dels conductors que presumptament hagin consumit estupefants a través d'aparells lectors més precisos i amb resultats més fàcils d'interpretar que el tradicional mètode manual.

La **xarxa de Radiocomunicacions per a les Emergències i la Seguretat a Catalunya (RESCAT)**, creada al 2005 per a ús exclusiu dels Mossos d'Esquadra, s'ha anat ampliant des de principis d'any per donar cabuda a tots els cossos de seguretat i emergències dependents de la Generalitat i l'Ajuntament de Barcelona. Així, la Guàrdia Urbana passa a formar part de la renovada xarxa que millora en agilitat i eficàcia les comunicacions internes en cas d'emergència.

La Guàrdia Urbana de Barcelona estrena al febrer un **nou sistema de tramitació de denúncies i diligències a través de les Oficines de Recepció de Denúncies (ORD)**. Aquest nou servei atén les denúncies ciutadanes en que l'autor és desconegut o en què no hi ha possibilitat d'identificar-lo: furts, danys, robatori del vehicle o denúncies per la pèrdua del document d'identitat.

Durant el mes de novembre arrenca la **segona fase del Pla de Policia de Proximitat** amb el seu desplegament als districtes de Gràcia, Sant Andreu i Nou Barris. Aquest model reforça la presència als barris per treballar de manera preventiva i tenir més visibilitat.

Al maig de 2009 la Guàrdia Urbana participa en cinc macro-dispositius per les victòries del Bar-

ça d'aquell any i escorta dos rues de celebració de les victòries de l'equip.

A finals d'any, arriba a la Sala Conjunta **Mycelium**, un nou sistema de gestió que millora la coordinació i obre la porta a passarel·les compartides amb altres serveis.

Més tard, la **inusual nevada** que va cobrir Barcelona el 8 de març de 2010 va obligar a la Guàrdia Urbana i a la resta de serveis municipals a canviar les seves prioritats habituals i a multiplicar-se per tal de donar resposta a totes les incidències. Des de la matinada del dia 8 fins al migdia del dia 10, el cos va gestionar un total de 1.072 serveis d'emergències; destacant les 452 intervencions en incidències per neu o gel, les 235 per la presència d'obstacles perillosos a la calçada o a la vorera, les 219 per incidències en semàfors o les 88 assistències i auxilis a persones.

A finals d'aquest any, comença la construcció de la **nova seu de la Unitat Territorial de Nou Barris**. La nova caserna s'aixeca sobre la ubicació d'un dels claustres de l'antic Institut Mental de la Santa Creu.

Al 2010 la **Unitat d'Accidents arriba als seus deu anys de vida** convertida en un referent per a les policies locals de tot l'estat en matèria d'atenció, gestió i prevenció dels accidents de trànsit.

El 6 i 7 de novembre, Barcelona va presenciar un dels majors dispositius de prevenció i seguretat de la seva història moderna: la **visita del Papa Benet XVI**. Uns 1.500 agents de Guàrdia Urbana es van coordinar amb Mossos d'Esquadra, el Servei d'Emergències Mèdiques, Bombers de Barcelona, Emergències Socials, neteja, Delegacions de l'Arquebisbat, el Vaticà, l'Exèrcit, la Casa Reial, el Cos Nacional de Policia i la Guàrdia Civil per tal de cobrir l'acte.

El 20 de desembre del 2010, la seu de la Unitat Territorial de Les Corts passa a anomenar-se **Lluch-Gervilla** en homenatge a l'agent Juan Miguel Gervilla assassinat per terroristes d'ETA quan feia el servei ordinari de regulació del trànsit al districte de Les Corts l'any 2000.

2011 - 2013

Aquesta etapa s'inicia amb l'aplicació de la **nova llei del tabac**; que prohibeix fumar en qualsevol local d'ús públic tancat i als recintes a l'aire lliure de les zones infantils, centres educatius i instal·lacions sanitàries. Les infraccions lleus es sancionen amb multes de 30 a 600 euros, les greus amb multes de 601 a 10.000 euros i les molt greus amb multes de 10.002 a 600.000 euros.

Una novetat important l'any 2011 és la inauguració de la **nova base operativa de les Divisions de Seguretat i de Trànsit**. El nou edifici està situat al complex policial de la Zona Franca i té una superfície de 2.100 metres quadrats. Hi comencen a treballar prop de 650 agents de les Unitats Centralitzades de Suport Operatiu (UCSO).

Aquest any es crea la **Comissió de la Dona**, que neix amb l'objectiu de promoure la incorporació de personal femení dins l'estructura operativa de la Guàrdia Urbana de Barcelona.

També s'incorpora al Catàleg Estatal de Qualificacions Professionals l'ensinistrament de base i educació canina així com una graduació de més alt nivell en Instrucció canina en operacions de seguretat i protecció civil.

L'any finalitza amb la incorporació d'**ordinadors portàtils als cotxes** com a complement a les prestacions que ja oferien les PDAs. A través de l'ordinador, els agents reben els avisos i poden consultar tota la informació necessària per als serveis; de manera que el treball és més eficaç, àgil i còmode.

La nova Ordenança de Convivència passa a prohibir completament, poc més tard, l'**oferiment i demanda de serveis sexuals** a la via pública i elimina l'avis previ a clients i meretrius. La Guàrdia Urbana té un paper molt important en la seva aplicació.

Al 2012 es crea un grup operatiu format per 50 agents per prevenir els furtus i la venda ambulants a la **zona litoral** i es porta a terme la primera **'Operació Rebost'**, en la que agents de la Guàrdia Urbana i tècnics de l'Agència de Salut Pública de Barcelona despleguen un operatiu conjunt per inspeccionar establiments d'arreu de la ciutat sobre els que pesaven sospites per mala praxis.

37

També s'inicia la **'Operació Xarxa'** amb l'objectiu d'evitar fets delictius al metro de la ciutat. Els objectius específics d'aquest servei són millorar la seguretat ciutadana i la percepció de seguretat dels usuaris del metro i les línies urbanes dels Ferrocarrils de la Generalitat.

Més tard, l'any 2013 es caracteritza per incorporar, encara més, la perspectiva de gènere en la planificació de la seguretat. El 8 de març, **Dia Internacional de la Dona**, la Guàrdia Urbana va celebrar el primer acte per la igualtat de la dona al Cos, que després s'ha repetit cada any. A més, el 22 de maig es va constituir la comissió de treball sobre seguretat i gènere amb l'objectiu d'implantar accions que permetessin millorar la percepció de seguretat tenint en compte els factors diferenciadors per gènere.

Finalment, aquest any s'estrena el **nou sistema ITICI** (Intercanvi Telemàtic de la Inspecció Tècnica de Vehicles), que permet a la Guàrdia Urbana saber al moment si un cotxe no ha passat la ITV. Amb aquesta mesura es millora substancialment la seguretat viària evitant que circulin més vehicles que no estiguin en condicions.

2014 - 2017

El període comença amb importants canvis en la **col·laboració entre el cos i els Mossos d'Esquadra**. Fins llavors, els operadors de la Sala de Comandament Conjunta de la Guàrdia Urbana i els Mossos eren totalment diferents; però a partir d'aquí no només s'intercalen sinó que s'unifiquen els grups de comunicació. És a dir, ara els agents dels dos passen a organitzar-se territorialment de la mateixa manera; cosa que facilitarà la futura integració de la Guàrdia Urbana al 112.

La col·laboració s'amplia l'any 2015 amb d'inauguració de la primera seu compartida amb els Mossos a la Barceloneta, on s'ubica també el grup de platges.

Aquesta voluntat de cohesió queda reflectida en la pròpia estructura interna del cos, i s'aposta per **cohesionar totes les Unitats Territorials, les Unitats Nocturnes Operatives i la Unitat de Suport Diürn** sota una mateixa direcció.

En aquesta etapa inicial s'integren eines com la **'GU Maps'**, que pretén facilitar més informació al

servei operatiu sobre els delictes que es produeixen a diferents llocs, i els dies i franges horàries de més concentració d'infraccions. Per millorar l'anàlisi d'aquesta informació, *GU Maps* aporta un suport gràfic i l'opció d'elaborar informes per carrer, hora i dia de la setmana. L'eina també permet fer l'anàlisi per tipus de punt (metro, comerç, via pública...) i combinar diferents criteris de cerca.

L'any 2015 també s'aposta per la **mobilitat elèctrica** i arriben a la UT2 els primers escúters elèctrics que incorpora la policia barcelonina. En aquesta primera fase s'adquireixen, mitjançant *renting* per quatre anys, 30 vehicles. Amb el temps, aquesta flota es va ampliant paulatinament.

L'equador d'aquest període es caracteritza per dos fets rellevants impulsats al 2016.

En primer lloc, s'elabora el **Pla Director de la Guàrdia Urbana**. Al llarg de l'any, es du a terme un procés introspectiu en tots els àmbits de l'organització per detectar àrees de millora en el servei a la ciutadania i adaptar el cos a les demandes i les necessitats de la ciutat. Aquest procés de caràcter estratègic planteja com ha de ser el cos policial en el futur i serveix per establir accions i fites a assolir els propers anys.

En segon lloc, és important destacar la posada en marxa d'un dels punts d'aquest pla amb la **creació de la Unitat de Deontologia i Afers Interns**. Aquesta nova unitat és fruit de l'ampliació de les funcions del que era la Unitat de Règim Interior que passa d'un model essencialment disciplinari a un més ampli que inclou ètica i bones pràctiques per poder actuar des de la prevenció.

Ja al 2017, el fet més destacable és el terrible **atemptat terrorista gihadista** que pateix la ciutat el 17 d'agost en el que setze persones perden la vida i es produeixen 130 ferits quan una furgoneta fa un atropellament múltiple a Les Rambles. El balanç de la resposta dels diferents operadors

de seguretat i emergències de la ciutat durant l'atemptat a La Rambla és molt positiu; així com la col·laboració amb tots els cossos policials les hores i dies posteriors a l'atemptat.

Pel que fa a la posada en marxa del Pla Director, és rellevant la implantació i desplegament de **la Policia de Barri**. Es tracta d'un nou model de treball de la Guàrdia Urbana que implica la creació d'un equip de policies de barri a cada districte i que té com a objectiu conèixer les entitats, els equipaments i el veïnat de cada barri per anticipar els problemes detectant-los de manera precoç.

El desplegament comença el mes d'abril a Nou Barris i continua a finals d'any amb l'adhesió de Sant Martí i Sant Andreu. L'any 2018 el model es continuarà estenent a la resta de la ciutat.

175 anys d'història

Guàrdia Urbana de Barcelona

barcelona.cat/guardiaurbana

twitter.com/barcelona_GUB

facebook.com/guardiaurbana